DIREKTIVE

DELEGIRANA DIREKTIVA KOMISIJE (EU) 2022/1326

z dne 18. marca 2022

o spremembi Priloge k Okvirnemu sklepu Sveta 2004/757/PNZ v zvezi z vključitvijo novih psihoaktivnih snovi v opredelitev pojma „prepovedana droga“

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Okvirnega sklepa Sveta 2004/757/PNZ z dne 25. oktobra 2004 o opredelitvi minimalnih določb glede elementov kaznivih dejanj in kazni na področju nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami ([1]) in zlasti členov 1a in 8a Sklepa,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Poročili o oceni tveganja novih psihoaktivnih snovi, in sicer za 2-(metilamino)-1-(3-metilfenil)propan-1-on (3-metilmetkatinon, 3-MMC) in 1-(3-klorofenil)-2-(metilamino)propan-1-on (3-klorometkatinon, 3-CMC), je 18. in 19. novembra 2021 v skladu s členom 5c Uredbe (ES) št. 1920/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) pripravil znanstveni odbor Evropskega centra za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA ali center), razširjen v skladu s postopkom iz člena 5c(4) navedene uredbe. Center je poročili o oceni tveganja Komisiji in državam članicam predložil 25. novembra 2021.

(2) 3-MMC in 3-CMC sta sintetična katinona s psihostimulantnimi učinki. Sta derivata katinona ter sta tesno povezana s podobnim psihostimulantom in imata podobne psihostimulantne učinke kot metkatinon (efedron) in mefedron (4-metilmetkatinon; 4-MMC) oziroma kot metkatinon in 4-klorometkatinon (4-CMC; klefedron). Katinon, metkatinon, mefedron in 4-CMC so pod nadzorom v skladu s Konvencijo Združenih narodov o psihotropnih substancah iz leta 1971.

(3) 3-MMC je v Evropski uniji na voljo vsaj od leta 2012 in je bil odkrit v 23 državah članicah. Potem, ko se je število zasegov v Evropi med letoma 2016 in 2018 zmanjšalo, se zdi, da se je 3-MMC ponovno pojavil, saj je bilo leta 2020 zaseženih približno 740 kilogramov praška, v letu 2021 pa so se nadaljevali njegov uvoz, distribucija in uporaba, vključno z enkratnim obsežnim zasegom nekaj več kot 120 kilogramov te snovi v obliki praška na zunanji meji Unije.

(4) Informacije, predložene na podlagi zasegov in zbranih vzorcev, kažejo, da je 3-MMC na trgu z drogami običajno na voljo v obliki praška. Poročali so tudi o drugih fizičnih oblikah, kot so tablete in kapsule, vendar v veliko manjšem obsegu. Občasno so poročali tudi o tekočinah, rastlinskih snoveh in pivnikih, ki vsebujejo 3-MMC.

(5) Pet držav članic je poročalo o skupno 27 smrtnih primerih, v katerih je bila potrjena izpostavljenost 3-MMC. Štiri države članice so poročale tudi o štirinajstih akutnih zastrupitvah brez smrtnega izida, pri katerih je bila potrjena izpostavljenost 3-MMC.

(6) 3-CMC je v Evropski uniji na voljo vsaj od leta 2014 in je bil odkrit v 23 državah članicah. V letih 2020 in 2021 je bilo zaseženih približno 2 500 kilogramov 3-CMC v obliki praška, kar predstavlja več kot 90 % skupne količine praška 3-CMC, zaseženega od začetka spremljanja te snovi v Evropi.

(7) Informacije, predložene na podlagi zasegov in zbranih vzorcev, kažejo, da je 3-CMC na trgu z drogami običajno na voljo v obliki praška. Poročali so tudi o drugih fizičnih oblikah, kot so tablete in kapsule, vendar v veliko manjšem obsegu. Občasno so poročali tudi o tekočinah, rastlinskih snoveh in pivnikih, ki vsebujejo 3-CMC.

([1]) UL L 335, 11.11.2004, str. 8.

([2]) Uredba (ES) št. 1920/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o Evropskem centru za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (UL L 376, 27.12.2006, str. 1).

(8) Dve državi članici sta poročali o skupno 10 smrtnih primerih, v katerih je bila potrjena izpostavljenost 3-CMC. Ena država članica je poročala tudi o eni akutni zastrupitvi brez smrtnega izida, pri kateri je bila potrjena izpostavljenost 3-CMC.

(9) Razpoložljive informacije kažejo, da se 3-MMC in 3-CMC sicer običajno prodajata in iščeta kot samostojni poživili, vendar se zdi, da se ti snovi vsaj delno proizvajata, uvažata, distribuirata, prodajata in uporabljata kot „zakonit“ nadomestek nadzorovanih poživil, vključno z amfetaminom, kokainom in MDMA. Poleg tega je mogoče, da se neprimerno prodajata tudi kot druge droge.

(10) Obstajajo omejene informacije o vpletenosti organiziranega kriminala v proizvodnjo, trgovino in distribucijo 3-MMC in 3-CMC znotraj Unije. Vendar obstajajo informacije, ki kažejo na kazniva dejanja, kot so trgovina, nezakonita proizvodnja in kazniva dejanja dobave, ki vključujejo obe snovi.

(11) Razpoložljive informacije kažejo, da 3-MMC in 3-CMC proizvajajo kemijske družbe zunaj Unije in da se v Unijo uvažata v industrijskem obsegu. Poleg tega omejene informacije kažejo, da je nekaj proizvodnje potekalo v nezakonitih laboratorijih v Evropi.

(12) 3-MMC in 3-CMC nimata niti v Uniji niti, kot kaže, nikjer drugje nobene priznane uporabe v humani ali veterinarski medicini. Nič ne kaže na to, da bi se snovi lahko uporabljali za druge namene, z izjemo uporabe kot analitični referenčni standard in v znanstvenih raziskavah.

(13) Tveganja za javno zdravje in socialna tveganja, povezana s 3-MMC in 3-CMC, bodo verjetno deloma podobna drugim tesno povezanim sintetičnim katinonom in psihostimulantom pod mednarodnim nadzorom. Razpoložljivi dokazi in informacije o tveganjih za javno zdravje in socialnih tveganjih, ki jih ti dve snovi predstavljata, zagotavljajo zadostno podlago za vključitev 3-MMC in 3-CMC v opredelitev pojma „prepovedana droga“. Kljub temu je v poročilih o oceni tveganja navedeno tudi, da bi odgovore na številna vprašanja v zvezi s 3-MMC in 3-CMC, ki se zastavljajo zaradi pomanjkanja podatkov o tveganjih za zdravje posameznikov, tveganjih za javno zdravje in socialnih tveganjih, lahko prinesle nadaljnje raziskave.

(14) 3-MMC in 3-CMC nista na seznamu za nadzor na podlagi Enotne konvencije Združenih narodov o mamilih iz leta 1961, kakor je bila spremenjena s Protokolom leta 1972, ali Konvencije Združenih narodov o psihotropnih substancah iz leta 1971. 3-CMC še ni bil ocenjen v okviru sistema Združenih narodov, za 3-MMC pa je Strokovni odbor SZO za odvisnost od drog novembra 2016 opravil nedokončen kritični pregled. Odbor ni mogel doseči soglasja, temveč je preložil mnenje in sekretariat zaprosil, naj na naslednjem sestanku Strokovnega odbora pripravi še en kritični pregled 3-MMC. Tega dodatnega kritičnega pregleda 3-MMC Strokovni odbor še ni opravil. Države članice so od leta 2016, ko je bil opravljen nedokončen kritični pregled, sporočile pomembne nove informacije, ki kažejo, da bi 3-MMC lahko pomenil grožnje za javno zdravje in socialne grožnje na ravni Unije, zato ga je treba dodati v opredelitev pojma „prepovedana droga“ v pravu Unije.

(15) Informacije iz zasegov organov za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, ki so bili izvedeni v letih 2020 in 2021, kažejo, da sta se razpoložljivost in možnost širjenja 3-MMC in 3-CMC v Uniji v zadnjem času povečali in bi lahko bili znatni. Na podlagi razpoložljivih informacij bi bilo mogoče sklepati, da uživanje 3-MMC in 3-CMC škoduje zdravju zaradi njune akutne toksičnosti, uživanje 3-MMC pa je škodljivo zaradi njegove nevarnosti zlorabe ali potenciala za povzročitev odvisnosti. Zaradi pomanjkanja študij v zvezi s 3-CMC obstaja negotovost glede potenciala za povzročitev odvisnosti in nevarnosti zlorabe. Ta škoda za zdravje velja za smrtno nevarno, saj lahko povzroči smrt ali smrtonosno poškodbo, hudo bolezen, hudo telesno ali duševno okvaro ali širjenje bolezni, vključno s prenosom virusov, ki se prenašajo s krvjo, kot sta hepatitis C in HIV. Ti učinki so primerljivi z drugimi tesno povezanimi sintetičnimi katinoni in psihostimulanti, ki so pod mednarodnim nadzorom, vendar so potrebne nadaljnje študije.

(16) Razpoložljive informacije tudi kažejo, da bi lahko uživanje 3-MMC in 3-CMC povzročilo socialna tveganja ter povzročila marginalizacijo in večjo ranljivost. Poleg tega lahko pomeni tudi širše tveganje za javno varnost, zlasti v primeru vožnje pod vplivom teh snovi.

(17) Petnajst držav članic nadzoruje 3-MMC na podlagi nacionalne zakonodaje za nadzor nad drogami, šest držav članic na podlagi zakonodaje o novih psihoaktivnih snoveh, ena država članica pa na podlagi druge zakonodaje. Trinajst držav članic nadzoruje 3-CMC na podlagi nacionalne zakonodaje za nadzor nad drogami, sedem držav članic na podlagi zakonodaje o novih psihoaktivnih snoveh, ena država članica pa na podlagi druge zakonodaje. Glede na to, da se ti nacionalni nadzorni ukrepi že izvajajo, bi vključitev snovi 3-MMC in 3-CMC v opredelitev pojma „prepovedana droga“ in s tem zajetje teh snovi v določbe o kaznivih dejanjih in sankcijah, kakor so opredeljene v Okvirnem sklepu 2004/757/PNZ, pripomogla k preprečevanju nastanka ovir v čezmejnem sodelovanju na področju kazenskega pregona in pravosodja ter ščitila pred tveganji, ki lahko nastanejo zaradi razpoložljivosti in uporabe te snovi.

(18) Člen 1a Okvirnega sklepa 2004/757/PNZ Komisiji podeljuje pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov, da bi se bilo mogoče na ravni Unije hitro in strokovno odzvati na pojav novih psihoaktivnih snovi, ki jih odkrijejo in prijavijo države članice, in sicer s spremembo Priloge k navedenemu okvirnemu sklepu, s katero se te snovi vključijo v opredelitev pojma „prepovedana droga“.

(19) Pogoji za izvrševanje teh izvedbenih pooblastil za sprejetje delegirane direktive so bili izpolnjeni in postopki upoštevani, zato bi bilo treba sprejeti delegirano direktivo za vključitev 3-MMC in 3-CMC v Prilogo k Okvirnemu sklepu 2004/757/PNZ.

(20) Okvirni sklep 2004/757/PNZ, kakor je bil spremenjen z Direktivo (EU) 2017/2103 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]), je za Irsko zavezujoč, zato Irska sodeluje pri sprejetju in uporabi tega sklepa.

(21) Okvirni sklep 2004/757/PNZ, kakor se uporablja do 21. novembra 2018, je za Dansko zavezujoč, Direktiva (EU) 2017/2103 pa zanjo ni zavezujoča. Danska torej ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

(22) V skladu s skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih ([4]) se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med sestavnimi elementi direktive in ustrezajočimi deli nacionalnih instrumentov za prenos.

(23) Okvirni Sklep 2004/757/PNZ bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Sprememba Okvirnega sklepa 2004/757/PNZ

V Prilogi k Okvirnemu sklepu 2004/757/PNZ se dodata naslednji točki 20 in 21:

„20. 2-(metilamino)-1-(3-metilfenil)propan-1-on (3-MMC) (*).

21. 1-(3-klorofenil)-2-(metilamino)propan-1-on (3-CMC) (*).

(*) Delegirana direktiva Komisije (EU) 2022/1326 z dne 18. marca 2022 o spremembi Priloge k Okvirnemu sklepu Sveta 2004/757/PNZ v zvezi z (UL L 200, xx.xx.2022, str. 148).“

([3]) Direktiva (EU) 2017/2103 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. novembra 2017 o spremembi Okvirnega sklepa Sveta 2004/757/PNZ zaradi vključitve novih psihoaktivnih snovi v opredelitev pojma „prepovedana droga“ in razveljavitvi Sklepa Sveta 2005/387/PNZ (UL L 305, 21.11.2017, str. 12).

([4]) UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

Člen 2

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo najpozneje 18. februarja 2023. Komisiji nemudoma sporočijo besedila navedenih predpisov.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila bistvenih določb nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 3

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 18. marca 2022

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN